

Sairaanhoitajakoulutus ja
sairaanhoitajan työ Suomessa
- Ohjausmateriaali
sairaanhoitajakoulutukseen
pyrkiville
lähihoitajaopiskelijoille

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Jenna Ellonen
Anneli Mäkinen
Sonja Varttinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma

ELLONEN, JENNA
MÄKINEN, ANNELI
VARTTINEN, SONJA:

Sairaanhoitajakoulutus ja
sairaanhoitajan työ Suomessa –
Ohjausmateriaali
sairaanhoitajakoulutukseen pyrkiville
lähihoitajaopiskelijoille

Sairaanhoitajan suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 29 sivua, 21
liitesivua

Kevät 2017

TIIVISTELMÄ

Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tukea ammatillisen kasvun ensimmäistä vaihetta eli ammatinvalintaa sekä koota ohjausmateriaali sairaanhoitajakoulutuksesta ja sairaanhoitajan työstä Koulutuskeskus Salpauksen opinto-ohjaajille. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Koulutuskeskus Salpaus, ja opinnäytetyön kohderyhmänä olivat Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijat sekä opinto-ohjaajat. Opinnäytetyö tulee avuksi opinto-ohjaajille opiskelijoiden jatko-opintojen ohjaukseen.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä käytettiin tutkimuksellisuutta ohjausmateriaalin tukena. Teetimme kyselyn Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoille ja kokosimme opinnäytetyön teoriapohjan lähihoitajaopiskelijoiden vastausten perusteella. Päätimme käyttää kyselyä opinnäytetyön tukena, jotta ohjausmateriaalista tulisi mahdollisimman opiskelijalähtöinen. Opinnäytetyö sisältää tietoa hakeutumisesta sairaanhoitajakoulutukseen sekä hoitotyön koulutuksista Suomessa, ja tarkoituksena on selkeyttää opinnäytetyön lukijalle sairaanhoitajakoulutuksen ja lähihoitajakoulutuksen eroja. Raportti sisältää tietoa sairaanhoitajan työnkuvasta Suomessa ja sairaanhoitajan EU-direktiivien kompetensseista.

Jatkokehittämisideoina nousi uuden ohjausmateriaalin kokoaminen, joka olisi julkisesti saatavilla, ja avoimien ovien järjestäminen kaikille koulutukseen hakijoille ja koulutuksesta kiinnostuneille.

Asiasanat: sairaanhoitajakoulutus, sairaanhoitaja, yhteishaku, opintopolku, toiminnallinen opinnäytetyö

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in nursing

ELLONEN, JENNA
MÄKINEN, ANNELI
VARTTINEN, SONJA:

To be a nurse and nurse's job in
Finland – Guidance material for a
practical nurse students who are
seeking to nursing education

Bachelor's Thesis in nursing

29 pages, 21 pages of appendices

Spring 2017

ABSTRACT

The goal of this thesis was to support the first phase of vocational growth or vocational selection and gather the guidance material of nursing education and nursing work for the Salpaus further education's study advisors. The bachelor's thesis was commissioned by Salpaus further education and the target group was the practical nurse students of Salpaus further education and their study advisors. The thesis will be helpful for study advisors when they guide postgraduate studies for the students.

The basis for this functional thesis is the research supporting the guidance material. We made an inquiry for the practical nurse students of Salpaus and we combined the theoretical basis of the thesis based on the students' answers. We decided to use the inquiry in thesis to make the guidance material as student-oriented as possible. The thesis also includes information about applying for nursing education and nursing education in Finland, and it aims to clarify the difference between nursing education and practical nurse education. The report contains information on nurse's job description in Finland and nurses' competences in EU directives.

Ideas for further developing the topic of the thesis could be creating a new guidance material that would be publicly available and organizing open doors events for all those who are interested in nursing education.

Key words: nurse education, nurse, joint application, study info, functional thesis

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	HOITOTYÖN KOULUTUS SUOMESSA	2
2.1	Lähihoitajakoulutus	2
2.2	Sairaanhoitajakoulutus	3
2.3	Hakeutuminen sairaanhoitajakoulutukseen	6
3	AMMATILLINEN KASVU HOITOTYÖSSÄ	8
3.1	Ammatillisen kasvun merkitys hoitotyössä	8
3.2	Sairaanhoitajan EU-direktiivien mukaiset kompetenssit	9
3.3	Sairaanhoitajan työnkuva Suomessa ja työllistyminen	11
3.4	Lähihoitajakoulutuksen ja sairaanhoitajakoulutuksen erot	14
4	OPINNÄYTETYÖPROSESSI	16
4.1	Opinnäytetyöprosessin kuvaus	16
4.2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	16
4.3	Tiedonhaun kuvaus	17
4.4	Toiminnallinen opinnäytetyö	18
4.5	Opinnäytetyön toimeksiantaja ja kohderyhmä	19
5	POHDINTA	21
5.1	Opinnäytetyön arviointi	22
5.2	Ohjausmateriaalin arviointi	22
5.3	Eettisyys ja luotettavuus	22
5.4	Jatkotutkimus- ja kehittämisideat	24
6	LÄHTEET	25
7	LIITTEET	30

1 JOHDANTO

Sairaanhoitajat ovat hoitotyön ammattilaisia; heidän työnsä on itsenäistä ja vastuullista. Sairaanhoitajan työssä ovat jatkuvasti läsnä eettiset kysymykset, jotka edellyttävät sairaanhoitajilta vastuun kantamista ja rohkeutta puuttua mahdollisiin epäkohtiin. Sairaanhoitajien työssä korostuu potilaslähtöinen, terveyskeskeinen ja kokonaisvaltainen ajattelutapa, sekä heidän työtään ohjaava näyttöön perustuva hoitotyö. (Opiskele sairaanhoitajaksi 2016.)

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa, ja se tulee Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoiden opinto-ohjaajien käyttöön. Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena on ohjausmateriaali, jonka aiheena on sairaanhoitajakoulutus ja sairaanhoitajan työ Suomessa. Ohjausmateriaali on koottu Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoille järjestetyn kyselyn vastausten perusteella, jotta opinnäytetyön tuotoksesta olisi mahdollisimman paljon hyötyä sairaanhoitajakoulutuksesta kiinnostuneille lähihoitajaopiskelijoille.

2 HOITOTYÖN KOULUTUS SUOMESSA

2.1 Lähihoitajakoulutus

Opinnäytetyön kohderyhmänä olivat lähihoitajaopiskelijat, jotka ovat suuntautuneet sairaanhoitoon ja huolenpitoon. Lähihoitajakoulutus on sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, joka on laajuudeltaan 180 osaamispistettä, ja se kestää kolme vuotta (Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, pk/yo 2016). Koulutus koostuu seuraavasti: 135 osaamispistettä ammatillista tutkintoa, 35 osaamispistettä yhteisistä tutkinnon osista ja 10 osaamispistettä vapaasti valittavia tutkinnon osia (Opetussuunnitelma, 180osp sosiaali- ja terveysalan perustutkinto 2015).

Ammatillisen tutkinnon osassa pakollisia osia on 70 osaamispisteen verran, jotka koostuvat seuraavasti: kasvun tukeminen ja ohjaus 20 osaamispistettä, hoito ja huolenpito 30 osaamispistettä, sekä kuntoutumisen tukeminen 20 osaamispistettä. Lisäksi lähihoitajat käyvät 50 osaamispisteen osaamisalaopinnot viimeisenä vuonna. Osaamisaloja ovat asiakaspalvelun ja tietohallinnan osaamisala, kuntoutus, ensihoito, jalkojenhoito, lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta, vammaistyö, vanhustyö, suun terveydenhoito, mielenterveys- ja päihdetyö sekä sairaanhoito ja huolenpito. Yhteiset tutkinnon osat sisältävät viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen, matemaattis-luonnontieteen, sosiaali ja kulttuuri osaamisen ja yhteiskunnassa sekä työelämässä tarvittavan osaamisen. (Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, Lähihoitaja 2014.)

Sosiaali- ja terveysalan vaatimuksia ovat empaattisuus, vastuuntunto, erilaisuuden hyväksyminen ja ymmärtäminen, ihmissuhde- ja vuorovaikutustaidot, kyky työskennellä itsenäisesti ja taloudellisesti, yrittäjähenkisyys ja ympäristötietoisuus sekä kyky tukea eri-ikäisten terveyttä ja hyvinvointia. (Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, pk/yo 2016.)

2.2 Sairaanhoidajakoulutus

Sairaanhoidajakoulutus on 210 opintopisteen sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, joka kestää 3,5 vuotta. (Opiskele sairaanhoidajaksi 2016.; Opiskelu sairaanhoidajaksi 2014.)

Sairaanhoidajakoulutuksesta valmistuu laillistettuja terveydenhuollon ammattilaisia. (Opiskele sairaanhoidajaksi 2016.) Sairaanhoidajakoulutus koostuu perusopinnoista, ammattiopinnoista, harjoitteluista, opinnäytetyöstä ja vapaasti valittavista opinnoista, joita käsitellään tässä opinnäytetyössä.

Perusopinnot antavat opiskelijoille yleiskuvan ammatin asemasta ja merkityksestä yhteiskunnassa, työelämässä sekä kansainvälisessä ympäristössä. Perusopintojen tarkoituksena on perehdyttää opiskelija sairaanhoidajan teoreettisiin perusteisiin, viestintään ja antaa opiskelijalle asetuksissa määritelty kielitaito. Ammattiopintojen tavoitteena on perehdyttää opiskelijat sairaanhoidajan työhön siten, että opiskelija kykenee työskentelemään sairaanhoidajana asiantuntijatehtävissä ja yrittäjänä. Lisäksi ammattiopinnot antavat opiskelijalle taitoja työyhteisön kehittämiseen. Harjoittelut perehdyttävät opiskelijat sairaanhoidajan käytännön työtehtäviin, jolloin tavoitteena on opitun tiedon ja taidon soveltaminen käytäntöön. Opinnäytetyössä opiskelija kehittää ja osoittaa valmiutensa tietojen ja taitojen soveltamiseen sairaanhoidajana. Vapaasti valittavat opinnot ovat korkeakoulutasoisia opintoja, joita opiskelija voi valita mistä tahansa suomalaisesta tai ulkomaalaisesta ammattikorkeakoulusta. (Ammattikorkeakouluopinnot rakenne 2016.)

Lahden ammattikorkeakoulussa sairaanhoidajakoulutuksen opintosuunnitelma koostuu yhteisestä ydinosaamisesta laajuudeltaan 25 opintopistettä, ammatillisesta ydinosaamisesta laajuudeltaan 155 opintopistettä ja täydentävästä osaamisesta 30 opintopistettä. Yhteinen ydinosaaminen koostuu seitsemästä opintojaksosta: English for work, ruotsin kieli kirjallinen, ruotsin kieli suullinen, asiantuntijaviestintä, ammatillisen osaamisen kehittyminen, tutkimus ja kehittäminen sekä tulevaisuuksien ennakointi. Ammatillinen ydinosaaminen koostuu 11 opintojaksosta: hyvinvoinnin tekijät, hoitotyö ja hoitotiede,

potilasturvallisuus, näyttöön perustuva toiminta, hoitotieteen soveltaminen, hyvinvointiteknologia ja älykäs omahoito, näyttöön perustuvan toiminnan soveltaminen, potilasturvallisuuden kehittäminen, hyvinvointiteknologian ja älykkään omahoidon soveltaminen, johtaminen ja yrittäjyys sekä opinnäytetyö. (Sairaanhoitajakoulutus 17S 2017.)

Opinnäytetyössämme käsitellään sairaanhoitajakoulutusta yleisellä tasolla. Sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmat vaihtelevat Suomen ammattikorkeakouluissa, ja tähän opinnäytetyöhön valikoitui Lahden ammattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelma.

Opetusmenetelmä on tapa, jolla opetus tai työ toteutetaan. Erilaisilla oppimismenetelmillä pyritään ottamaan huomioon erilaiset oppijat. (Saaranen, Koivula, Ruotsalainen, Wärnå-Furu, Salminen 2016, 103.) Terveysalalla käytetään opetuksessa tieto- ja viestintäteknikkaa. Verkko-oppimisympäristö, kuten Moodle, on yksi tieto- ja viestintäteknikan sovelluksista. Verkko-opetuksessa hyödynnetään monipuolisia oppimateriaaleja, kuten videoita, linkkejä ja keskustelumahdollisuutta. Videoneuvotteluissa kuva ja ääni siirtyvät reaaliajassa osallistujien kesken. Videoneuvotteluja voidaan käydä opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijan ja asiantuntijoiden välillä, jolloin opiskelijat saavat ajankohtaista tietoa ja mahdollisuuden kysyä asiantuntijoilta kysymyksiä. Virtuaaliset oppimisympäristöt lisääntyvät opetuksessa koko ajan. Virtuaalisissa oppimisympäristöissä voi oppia riskialttiita menettelytapoja, kuten aseptiikkaa ja lääkehoitoa sekä harjoitella vuorovaikutusta. Muita tieto- ja viestintäteknikan sovelluksia ovat esitysgrafiikkaohjelmat, laitteet, sosiaalinen media ja sähköiset oppimateriaalit. (Saaranen ym. 2016, 106-108.)

Draamatyöskentely on hauska tapa oppia. Draaman avulla voidaan vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta, ymmärrystä, läsnäolon taitoja, eläytymiskykyä, reflektio- ja ryhmätyötaitoja. Draamatyöskentely antaa opiskelijalle onnistumisen kokemuksia, sillä se perustuu improvisaatioon ja siinä pyritään rakentamaan vuorovaikutukseen, iloiseen mokaamiseen, suunnittelusta luopumiseen, toisen ehdotuksen hyväksymiseen sekä

hetkessä toimimiseen. Kaikki nämä taidot ovat tärkeitä hoitotyössä. (Saaranen ym. 2016, 124-126.) Draamatyöskentelyllä on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia terveyskäyttäytymiseen ja siihen liittyvään tietoon (Joronen, Rankin, Åsted-Kurki 2008).

Simulaatiot jäljittelevät ongelmallisia olosuhteita, joissa opiskelijan on tarkoitus toimia todellisen tilanteen mukaisesti. Simulaatiot mahdollistavat turvallisen oppimisen tilanteissa, joita on vaikea harjoitella todellisessa hoitotilanteessa. Simulaatio-opetus toteutetaan erillisissä simulaatioharjoitustiloissa, joissa kamerat ja mikrofonit mahdollistavat tilanteen tallentamisen sekä sen seuraamisen erillisestä tilasta häiritsemättä toimijoita. (Saaranen ym. 2016, 114-115.) Simulaatiossa on useita vaiheita, joista ensimmäinen vaihe on simulaation etukäteissuunnittelu. Tällöin simulaatiota ohjaavat opettajat suunnittelevat simulaatiotilanteen. Toinen vaihe on simulaatioharjoituksen valmistautumisen vaihe, jossa opiskelijat tutustuvat simulaatioympäristöön, oppimistilanteeseen ja osaamistavoitteisiin. Valmistautumisvaiheen loppuksi valitaan skenaarioon vapaaehtoiset toimijat ja havainnoijat. Simulaation kolmas vaihe on toimintavaihe, jolloin toimijat toimivat tilanteessa ja havainnoitsijat seuraavat tilannetta. Viimeisessä vaiheessa eli purkukeskusteluvaiheessa käydään tilanne läpi osaamistavoitteiden mukaisesti. (Saaranen ym. 2016, 118-122.)

Perinteisempää simulaatio-opetusta on taitopajaopetus, jossa keskitytään yksittäisten taitojen opettamiseen, kuten kanylointiin ja elinten toimintojen ymmärtämiseen anatomisten mallien avulla. Taitopajaopetuksessa harjoitellaan eri toimenpiteitä ja niissä käytettävien välineiden käyttöä. Taitopajat mahdollistavat turvallisen työskentelyn ja taitojen hallitsemisen lukuisten toistojen kautta. (Rosenberg, Silvennoinen, Mattila, Jokela 2013, 101-102.)

Ongelmaperustainen oppiminen on oppimismenetelmä, jota voidaan soveltaa eri tavoin. Ongelmaperustaisessa oppimisessä lähtökohtana on opiskelijan aktiivisuus ja vastuu omasta oppimisesta sekä opettajan rooli oppimisen ohjaajana. Ongelmaperustainen oppiminen alkaa kliinisestä

ongelmatilanteesta, jota lähdetään analysoimaan ja ratkaisemaan käyttäen näyttöön perustuvaa tietoa. Tässä oppimistavassa opiskelijat työskentelevät pienissä ryhmissä. (Saaranen ym. 2016, 132.)

Yhteistoiminnallinen oppiminen perustuu opiskelijoista koostuvan ryhmän väliseen keskusteluun, reflektointiin ja oman tiedon jakamiseen.

Yhteistoiminnallinen oppiminen on työelämään siirtymisen kannalta edistävä oppimismenetelmä. (Saaranen ym. 2016, 142-143.)

Opiskelijalla on mahdollisuus hakea hyväksilukua opintoihinsa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisella ja tunnustamisella. Aiemmin suoritettut opinnot tai muuten hankittu osaaminen, joka vastaa opiskelijan opetussuunnitelmaan kuuluvia opintojaksoja tai niiden osia, voidaan hyväksyä osaksi tutkintoa. Työssä opittu tai muuten hankittu osaaminen näytetään tai osoitetaan luotettavalla tavalla esimerkiksi näytöllä. (Tutkintosääntö 2013.)

2.3 Hakeutuminen sairaanhoitajakoulutukseen

Sairaanhoitajatutkinnon koulutusohjelmaan haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa (Hakujärjestelmä 2016). Kaikki suomen- ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen hakukelpoiset hakijat osallistuvat esivalintakokeeseen, jonka perusteella osa hakijoista kutsutaan varsinaiseen valintakokeeseen. Opiskelijavalinta tehdään joko ylioppilaskokeesta ja varsinaisesta valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella. Esivalintakokeen tuloksia ei huomioida lopullisessa opiskelijavalinnassa. Kaikki vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen, ja opiskelijavalinta tehdään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella. (Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuositus 2017 2016.) Ohjausmateriaali sisältää tietoa sairaanhoitajakoulutukseen hakemisesta ja jatko-opinto mahdollisuuksista.

Suomessa sairaanhoitajaksi voi opiskella 22:ssa eri ammattikorkeakoulussa. Sairaanhoitajatutkinnon pohjakoulutuksena edellytetään toisen asteen tutkintoa esimerkiksi lähihoitaja- tai ylioppilastutkintoa. Sairaanhoitajan perustutkinnon jälkeen on mahdollista jatkaa opiskelua ja suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai terveystieteiden kandidaatin tai maisterin tutkinto. (Opiskelu sairaanhoitajaksi 2014.)

Opinnäytetyön kohderyhmänä oli sairaanhoitajakoulutuksesta kiinnostuneet lähihoitajaopiskelijat. Syksyllä 2016 Lahden ammattikorkeakouluun haki 66 hakijaa, jolla oli ammatti- tai erikoisammattitutkinto. 66 hakijasta 5 hakijaa tuli valituksi ja vastaanotti opiskelupaikan. Syksyllä 2016 sosiaali- ja terveystieteille haki 1570 hakijaa, jolla oli ammatti- tai erikoisammattitutkinto. 1570 hakijasta 242 hakijaa tuli valituksi ja vastaanotti opiskelupaikan. (Taulukko 1)

TAULUKKO 1. Syksyllä 2016 sosiaali- ja terveystieteille hakeneet (Ammattikorkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet 2016.)

	Kaikki hakijat	Paikan vastaanottaneet
Centria-ammattikorkeakoulu	33	
Diakonia-ammattikorkeakoulu	259	3
Hämeen ammattikorkeakoulu	79	2
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	104	
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu	165	1
Kajaanin ammattikorkeakoulu	21	
Karelia-ammattikorkeakoulu	37	1
Lahden ammattikorkeakoulu	66	
Lapin ammattikorkeakoulu	54	1
Laurea-ammattikorkeakoulu	314	2
Metropolia Ammattikorkeakoulu	386	1
Oulun ammattikorkeakoulu	205	1
Saimaan ammattikorkeakoulu	45	
Satakunnan ammattikorkeakoulu	60	1
Savonia-ammattikorkeakoulu	90	
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	81	
Tampereen ammattikorkeakoulu	206	1
Turun ammattikorkeakoulu	87	1
Vaasan ammattikorkeakoulu	49	
Yrkeshögskolan Arcada	48	
Yrkeshögskolan Novia	49	
Yhteensä	1 570	24

3 AMMATILLINEN KASVU HOITOTYÖSSÄ

3.1 Ammatillisen kasvun merkitys hoitotyössä

Hoitoalalla ammatillinen kasvu kestää läpi elämän. Ammatillinen kasvu on opiskelijan ja työntekijän taitojen, tietojen ja voimavarojen laajentamista sekä syventämistä. (Laakkonen 2004.) Ammatillisen kasvun perustana on oppimisprosessi, jossa tekeminen sekä kokemukset muotoutuvat osaamiseksi. Uuden oppiminen ja siinä onnistumisen kokemukset ovat ammatillisessa kasvussa tärkeässä roolissa. Osaaminen on edellytys asiantuntijaksi, jolloin tulee kyky havaita ja ratkaista ongelmia. (Haavisto, Kallio, Laakso, Mytkäniemi, Tapanimäki 2013.)

Ammatillisen kasvun vaiheista on monta eri näkemystä (Laakkonen 2004). Yhden näkemyksen mukaan ammatillisen kasvun tapahtumia voi kuvata seuraavilla vaiheilla: ammatinvalinta, ammattiin kasvaminen ja ammatissa kehittyminen. (Haavisto ym. 2013). Opinnäytetyötä on lähestytty tämän näkemyksen kautta. Ohjausmateriaaliin on linkitetty ammatillista kasvua, sillä sen tarkoituksena on tukea ammatillisen kasvun ensimmäistä vaihetta. Ammatillisen kasvun hyvänä perustana ovat itsearvostus sekä minäkuvan ja osaamisen tunnistaminen. Ammattiin kasvussa näiden avulla pystytään kehittämään omaa ammatillista kasvua, kun pystytään vastaanottamaan muilta tahoilta tietotaitoa ja refleктоimaan sitä. Ammatillinen kasvu vaatii tapahtuakseen suurta jatkuvaa halua oppia uutta ja kehittää itseään sekä arvostaa oppimista. (Haavisto ym. 2013). Ammatilliselle kasvulle tärkeitä ovat arkiset tilanteet, virheistä oppiminen, aktiivinen mukanaolo organisaation toiminnassa sekä ongelmanratkaisu työyhteisön kanssa. Hiljainen tieto, joka syntyy teorian ja käytännön kohdatessa, on ammatilliselle kasvulle hyvin olennaista. (Wallin 2007).

Hoitotyön ammatilliseen kasvuun on tehty oma niin sanottu Bennerin malli. Mallissa ammatillinen kasvu jaetaan viiteen eri vaiheeseen: 1. noviisi, 2. edistynyt aloittelija, 3. pätevä, 4. taitaja ja 5. asiantuntija. (Laakkonen 2004). Ammatillinen kasvu alkaa, kun teoriaa ruvetaan siirtämään käytännön tilanteisiin ja tilanteet otetaan toiston kautta haltuun.

Seuraavaksi pyritään asiat näkemään kokonaisvaltaisina, eikä tilanteita pidetä vain yksittäisten asioiden tapahtumasarjana. Tässä vaiheessa alkaa kehittyä kyky ennakoida erilaisia tapahtumia. Lopullinen muutos asiantuntijuuteen tapahtuu, kun tilanteessa pystyy olemaan ulkopuolisen havainnoitsijan sijaan osallistuva havainnoitsija. (Laakkonen 2004.)

3.2 Sairaanhoidajan EU-direktiivien mukaiset kompetenssit

Sairaanhoidajan kompetenssit eli osaamisvaatimukset perustuvat Euroopan unionin direktiiviin. Osaamisvaatimuksilla pyritään siihen, että sairaanhoitajakoulutus olisi samanarvoinen ympäri Eurooppaa. Yhtenäisellä koulutuksella pyritään helpottamaan hoitohenkilökunnan liikkumista Euroopassa. (Opiskelu sairaanhoitajaksi 2014.) EU-direktiivien mukaiset kompetenssit ohjaavat sairaanhoitajakoulutuksen oppimisen tavoitteita. Sairaanhoidajan EU-direktiivien mukaiset kompetenssit ovat olennaisena osana ohjausmateriaalia, sillä ne yhtenäistävät sairaanhoitajakoulutusta koko Suomessa ja ympäri Eurooppaa. Kajander-Unkurin (2015) tutkimuksessa todetaan osaamisvaatimusten menevän yhdeksän eri pääotsikon alle: ammatilliset ja eettiset arvot sekä toiminta, hoitotyön taidot ja interventiot, vuorovaikutustaidot, tiedolliset ja kognitiiviset kyvyt, arviointi ja hoitotyön laadun parantaminen, ammatillinen kehittyminen, johtaminen ja yhteistyötaidot, opetus- ja ohjaamistaidot sekä tutkimustiedon hyödyntäminen. (Kajander-Unkuri 2015.)

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto on koonnut suositukset osaamisalueista Suomen ammattikorkeakouluihin. Osaamisalueita ovat oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisö-osaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen. (Auvinen, Heikkilä, Ilola, Kallioinen, Luopajarvi, Raji, Roslöf 2010.) Eettiset arvot osaamisalueena pitävät sisällään ammatillisen kasvun, potilasturvallisuuden, omat arvot ja asenteet, vastuunottamisen omassa työssään sekä ammattinsa asettamien säädösten noudattamisen. Yksi näistä säädöksistä on salassapitovelvollisuus. (Kajander- Unkuri 2015.) Oppimisen taidot ovat tärkeä osa-alue. Osaamisalueeseen kuuluu jatkuva oman oppimisen

arviointi ja itsensä kehittäminen. Kriittisyys tiedonhaussa on tärkeää sekä tulee osata ottaa vastuuta ryhmän oppimisesta, ja pystyä jakamaan omaa tietoaan muille. (Auvinen ym. 2010.)

Kriittisyys tiedonhaussa tarkoittaa hoitotyössä sitä, että näyttöön perustuvan tiedon tulisi ohjata toimintaa. Näyttöön perustuvalla tiedolla hoitotyössä tarkoitetaan ajantasaista luotettavaa tutkimustietoa tai asiantuntijoiden luotettavaksi arvioimaa tietoa. Potilastyön päätöksenteossa ammattilaisen tulee hyödyntää oman kokemustiedon rinnalla näyttöön perustuvaa tietoa. Lisäksi päätöksentekoon vaikuttavat toimintaympäristö, tieto potilaan elämäntilanteesta sekä resurssit. Hoitotyössä vahvaa tutkimusnäyttöä sisältävät erilaiset suositukset, jotka perustuvat luotettavaan näyttöön perustuvaan tietoon. Suomen terveydenhuoltolaissa on myös mainittu, että terveydenhuollon toiminta on perustuttava näyttöön perustuvaan tietoon. (Näyttöön perustuva toiminta 2017.)

Suomessa on käytössä käypä hoito- suositukset. Käypä hoito -suositukset on tarkoitettu terveydenhuollon ammattilaisille sekä kansalaisille hoitopäätösten tueksi. Suosituksissa käsitellään kansanterveyden, sairauksien hoitoon ja niiden ennaltaehkäisyyn liittyviä kysymyksiä. Suositukset tekee Suomalainen Lääkärisseura Duodecim yhteistyössä erikoislääkäriyhdistysten kanssa. Käypä hoito -suositukset perustuvat aina tutkittuun näyttöön. (Käypä hoito 2017.)

Suomessa toimii myös hoitotyön tutkimussäätiö, jonka tarkoituksena on tukea suomalaista hoitotyötä hoitotieteellisten tutkimusten ja niiden tulosten käytössä käytännössä. (Säätiön tarkoitus ja perustehtävä 2017.) Hoitotyön tutkimussäätiö suomentaa kansainvälisiä JBI-suosituksia ja arvioi niiden soveltamista Suomessa. JBI- suositukset perustuvat järjestelmällisiin katsauksiin ja tutkimuksiin. Niiden tarkoituksena on tiivistää paras saatavilla oleva tieto hoitoalan eri aiheista. (Suomenkieliset JBI-suositukset 2017.)

Työyhteisöosaaminen pitää sisällään toimimisen työyhteisön jäsenenä, työn johtamisen osaamista sekä päätöksentekokyvyn. Vuorovaikutus on osa tätä osaamisaluetta sekä tieto- ja viestintätekniikka.

Työyhteisöosaamiseen kuuluu myös sisäinen yrittäjäyys ja valmiudet yrittäjäksi alkamiseen. (Auvinen ym. 2010.)

Kansainvälistymisosaaminen on suuri osa-alue ja sen tärkeys Suomessa tulee lähivuosina kasvamaan. Tähän alueeseen kuuluu tarvittava kielitaito työtehtävissä pärjäämisessä sekä sen kehittäminen. Monikulttuurinen yhteistyö ja sen huomioon ottaminen työssä on tulevaisuudessa kasvava alue. Sairaanhoidajan tulee osata ottaa huomioon oman alan kansainväliset mahdollisuudet. Innovaatio-osaaminen on ongelmien ratkaisua, erilaisten toimintatapojen löytämistä ja kehittämistä.

Projektityöskentely ja erilaiset tutkimus- sekä kehittämishankkeet kuuluvat tähän. Niissä tulee hyödyntää tutkittua tietoa ja alan menetelmiä. (Auvinen ym. 2010.)

3.3 Sairaanhoidajan työnkuva Suomessa ja työllistyminen

Suomessa vaaditaan sairaanhoitajatutkinnon suorittamista, jotta voi harjoittaa sairaanhoitajan ammattia. Sairaanhoidajan työ on laaja-alaista ja vastuullista. Tehtäviin kuuluu kansanterveyden edistäminen ja sen ylläpitäminen. Sairauksia pyritään ennaltaehkäisemään ja kärsimyksiä lievittämään eri menetelmiä käyttäen. Itse työssä sairaanhoitaja voi hoitaa yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä, jotka ovat eri elämäntilanteissa. (Mustajoki, Alila, Matilainen, Pellikka, Rasimus 2013, 854.)

Sairaanhoidaja pyrkii ammatillisesti tukemaan ja edistämään yksilöiden voimavaroja niin, että ihmisten elämänlaatu kohenee. Sairaanhoidajan ammattitaito on laaja, sillä siihen kuuluu työhön koskevien säännösten ja suositusten hallinta. Sairaanhoidajan tulee omata hyvät eettiset taidot sekä vuorovaikutus- ja työyhteisövalmiudet. Ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen sekä vastuun kantaminen harjoittamastaan hoitotyöstä ovat tärkeitä sairaanhoidajan ammatissa. Sairaanhoidaja harjaantuu arvioimaan omaansa sekä muiden henkilöiden osaamista hoitoalalla. Rakentavan

palautteen antaminen ja sen vastaanottaminen ovat ammatillisen kehittymisen kannalta tärkeää. (Mustajoki ym. 2013, 854.)

Sairaanhoitajan ammattitaito sisältää monia asioita, mutta yksi tärkeimmistä on kollegiaalisuus. Se tarkoittaa ammattikunnan jäsenien ammatillista yhteistyötä, jolla pyritään saavuttamaan yhteiset tavoitteet. Kollegiaalisuus kuvaa hoitotyön ammattilaisten välistä vastavuoroista ja luottamuksellista suhdetta. Hoitotyön etiikan mukaisesti sairaanhoitajan oletetaan suhtautuvan kollegoihin samalla kunnioituksella, arvostuksella ja myötätunnolla kuin potilaisiin. Hyvän ammattitaidon omaava sairaanhoitaja osaa tukea kollegansa ammatillista työskentelyä ja puolustaa häntä ongelmatilanteissa. Hoitotyön ammattilaisten yhteisten tavoitteiden saavuttaminen potilaiden hoidossa muodostavat kollegiaalisuuden ytimen. (Becker, Hahtela, Ranta 2015, 10.)

Sairaanhoitaja voi työskennellä julkisella sektorilla, jolloin työpaikkoja ovat esimerkiksi terveyskeskus ja sairaala. Yksityinen sektori tarjoaa myös monipuoliset työpaikat, joita ovat esimerkiksi työterveys- ja terveydenhuoltopalvelut, kuntoutus-, liikunta- ja hyvinvointikeskukset. Sekä yksityisellä että julkisella puolella on mahdollista työskennellä muun muassa kotihoidossa sekä palvelutaloissa. Työskentely myös erilaisissa yhdistyksissä, vammaisjärjestöissä ja säätiöissä on mahdollista. (Lahden ammattikorkeakoulu 2017.)

Sairaanhoitajana voi ryhtyä yrittäjäksi, mikä onkin yleistynyt Suomessa. Yrittäjyydestä on muovautunut todellinen vaihtoehto sairaanhoitajan uralle sekä myös sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle.

(Sairaanhoitajaliitto 2006, 7.) Yleisimpiä sairaanhoitajana perustettuja yrityksiä ovat erilaiset hoivayritykset, joita ovat ikääntyneiden kotipalvelut ja palveluasuminen, vammaisten ihmisten kotipalvelut, lasten päivähoito sekä lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito. Hoivayritykset ovat useimmiten pienyrityksiä ja naisjohtoisia. (Lehtinen 2014, 8-9.)

Sairaanhoitajayrittäjältä vaaditaan tiettyjä piirteitä, kuten kunnianhimoa, joustavuutta, riskinottokykyä, tavoitteellisuutta ja optimistisuutta. Näiden ominaisuuksien lisäksi sairaanhoitajalta vaaditaan hyvin vahvaa ammatti-

identiteettiä sekä yrittäjäpersoonaa, jotta voi soveltua yritysmaailmaan. (Sairaanhoitajaliitto 2006, 21-23.)

Sairaanhoitajan ammatillisuus ja ammatti-identiteetti ovat hoitoalan yrittäjyyden perusta ja ydin. Ammatti-identiteetti on elämänhistoriaan perustuva käsitys eli se millaisena ammatillisena toimijana yksilö kokee itsensä. Se luo toimijan ammattitaidolle pohjan ja käsityksen siitä, millaisessa suhteessa henkilö on työhönsä ja ammattiinsa. Yrittäjänä toimiminen on kuitenkin haastavaa, sillä sairaanhoitajan on hallittava kokonaisuuksia, koska isoa organisaatiota ei ole taustalla turvaamassa. Yrittäjänä onkin kyettävä ottamaan itsenäisesti vastuuta sekä pidettävällä prosessilla, jossa työskytetään ja kehitetään jatkuvasti hoitotyön laatua ja eettisiä asioita. (Sairaanhoitajaliitto 2006, 21-23.)

Sairaanhoitajan työnkuva muuttuu samalla, kun SOTE eli sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut uudistuvat. Sairaanhoitajan työ on muuttumassa yhä itsenäisemmäksi ja vastuu potilaiden omahoidon tukemisesta sekä ylläpitämisestä on siirtymässä vahvemmin sairaanhoitajan työnkuvaan. Sairaanhoitajien työnkuvaa tulee kehittää ja muuttaa tulevaisuutta ajatellen, jotta koko väestöllä on mahdollisuus saada laadukasta ja kustannustehokasta palvelua. Totuttuun työnjakoon ja palvelutuotantoon vaikuttavat merkittävästi sosiaali- ja terveystieteiden yhdistyminen, asiakaslähtöiset palvelut ja valinnanvapauden lisääminen. SOTE-alalla kehitetään uudenlaisia tapoja tuottaa palveluita, joihin sairaanhoitajat osallistuvat keskeisesti. Palveluita tullaan tuottamaan jatkossa enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden ulkopuolella. Tämä tarkoittaa sitä, että palveluja saa jatkossa enenevässä määrin sähköisesti ja kotiin tarjottuna. Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita on tarjolla erilaisia ja niitä on mahdollista saada internetin ja web-yhteyksien välityksellä. Aiemmin ainoastaan sairaalassa olleita teknologisia apuvälineitä on nykyään saatavissa myös potilaiden koteihin. (Sairaanhoitajaliiton APN-asiiantuntijatyöryhmä 2017, 3-5.)

Teknologian käyttö on kehittynyt sosiaali- ja terveydenhuollossa huomattavasti ja se on tuonut monia mahdollisuuksia hoitotyöhön.

Teknologian avulla voidaan vähentää kustannuksia ja nopeuttaa potilaiden hoitoon pääsyä. Teknologian kehittymisen on arvioitu vaikuttavan myös positiivisesti hoitotyön tulevaisuuden mahdolliseen ongelmaan, joka on työvoiman niukkuus. Sitä hyväksikäyttäen voidaan vähentää myös hoitajien fyysistä rasitusta. Tietotekniikka tuo hoitotyöhön puolensa, mutta se edellyttää laaja-alaista osaamista sairaanhoitajalta kuin myös asiakkaalta. Tämä hyvinvointiteknologia muuttaa jatkuvasti perinteistä sairaanhoitajan tekemää hoito- ja hoivatyötä. Hyvinvointiteknologia pitää sisällään erilaisia teknisiä ratkaisuja, joita käyttämällä voidaan tukea ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja elämänlaatua. Tämä tieto kokonaisuudessaan ohjausmateriaalissa voisi lisätä opiskelijoiden kiinnostusta hoitotyötä kohtaan, kun fyysinen rasitus ei ole tulevaisuudessa niin suurta ja teknologiaa käytetään hoitotyössä enenevässä määrin. (Eloranta & Virkki 2012, 33-34.)

3.4 Lähihoitajakoulutuksen ja sairaanhoitajakoulutuksen erot

Lähihoitajakoulutus ja sairaanhoitajakoulutus eroavat toisistaan koulutusasteiltaan. Lähihoitajakoulutus on sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto eli toisen asteen koulutus, kun puolestaan sairaanhoitajakoulutus on sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto eli korkea-asteen koulutus.

Lähihoitajakoulutuksessa pitää valita osaamisala, johon suuntaudutaan viimeisenä vuonna. Sairanhoitajakoulutuksessa ei voi suuntautua vaan osaamista voi syventää vaihtoehtoisilla ammattipinnoilla.

Ammattikorkeakoulussa opiskelijalla on suurempi vastuu omasta oppimisestaan. Ammattikorkeakoulussa käytetään eri oppimismenetelmiä, ja itsenäistä työskentelyä on kasvavassa määrin. Ammattikoulussa opiskelu perustuu lähiopetukseen ja työharjoitteluihin. Ammattikoulussa on valmiit opintokokonaisuudet ja niiden järjestys on ennalta päätetty toisin kuin ammattikorkeakoulussa, jossa opintopolkuun saa puolestaan enemmän itse vaikuttaa tietyissä puitteissa. Sairanhoitajakoulutus on laajuudeltaan 210 opintopistettä eli lähes puolet suurempi verrattuna 120

osaamispistettä vaadittavaan lähihoitajakoulutukseen. Kestoltaan sairaanhoitajakoulutus on puoli vuotta pidempi kuin lähihoitajakoulutus.

4 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

4.1 Opinnäytetyöprosessin kuvaus

Teimme toiminnallisen opinnäytetyön, jonka tuotoksena oli ohjausmateriaali aiheesta sairaanhoitajakoulutus ja sairaanhoitajan työnkuva Suomessa. Ohjausmateriaalista oli tarkoitus tehdä opiskelijälähtöinen ja totuudenmukainen, jolloin opiskelijat saisivat aidon kuvan sairaanhoitajakoulutuksesta sekä sairaanhoitajan työstä. Tällä pyrimme tukemaan ammatinvalintaa, josta ammatillinen kasvu alkaa. Ilmoittauduimme opinnäytetyöprosessiin keväällä 2016. Saimme opinnäytetyön aiheen Koulutuskeskus Salpaukselta maaliskuussa 2016, jonka jälkeen aloitimme opinnäytetyön kirjallisen tuotoksen tiedonhaun ja opinnäytetyön suunnitelman työstämisen.

Pidimme suunnitelmaseminaarin syksyllä 2016. Suunnitelmaseminaarissa sovimme ohjaavan opettajan kanssa opinnäytetyön julkaisuseminaarin ajankohdaksi kevään 2017. Suunnitelmaseminaarin jälkeen lähetimme kyselyt Koulutuskeskus Salpauksen opettajalle, joka toimitti kyselyt lähihoitajaopiskelijoille puolestamme. Kyselyn tulosten analysoinnin jälkeen täydensimme opinnäytetyön kirjallista tuotosta ja tietoperustaa. Tietoperusta valmistumistuttua kokosimme ohjausmateriaalin Power Point –muotoon.

4.2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on tukea ammatillisen kasvun ensimmäistä vaihetta, eli ammatinvalintaa, ja antaa sairaanhoitajakoulutuksesta sekä sairaanhoitajan työstä totuudenmukaisen kuvan. Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Koulutuskeskus Salpauksen opinto-ohjaajille ohjausmateriaali, joka käsittelee sairaanhoitajakoulutusta ja sairaanhoitajan työtä Suomessa. Kriteereinä ohjausmateriaalille oli muokattavuus ja sähköinen muoto. Ohjausmateriaali on sähköisessä muodossa, ja se sisältää kuvia sekä muokattavaa tekstiä. Opinnäytetyöprosessin alussa toimeksiantajamme päällimmäinen ajatus

oli sairaanhoitajakoulutuksesta kertominen sairaanhoitajaopiskelijan näkökulmasta Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoille. Toivomuksena oli totuudenmukainen kerronta siitä, mitä koulutus pitää sisällään ja kuinka ammattikoulupohjalla pärjää ammattikorkeakoulussa. Salpauksen opinto-ohjaajilla oli kokemus siitä, että opiskelijat jättävät hakeutumasta ammattikorkeakouluihin, koska opiskelijat eivät usko pärjäävänsä ammattikorkeakoulussa.

4.3 Tiedonhaun kuvaus

Opinnäytetyön tietoperustan kokoaminen alkoi maaliskuussa 2016, ja keväällä 2017 täydensimme tietoperustaa kyselyn vastausten perusteella. Tammikuussa 2017 kävimme tiedonhaun klinikalla ja saimme opastusta tiedonhaun tapoihin. Tietoperustaa varten tutustuimme sairaanhoitaja- ja lähihoitajakoulutukseen Suomessa, oppimismenetelmiin sosiaali- ja terveysalan koulutuksissa, yhteishakuun, sairaanhoitajan työnkuvaan, sairaanhoitajan kompetensseihin sekä ammatilliseen kasvuun. Käytimme seuraavia hakusanoja tietoperustan kokoamisessa: "sairaanhoitajakoulutus", "sairaanhoitaja ja työ", "ammatillinen kasvu ja hoitotyö", "ammattikorkeakoulu ja yhteishaku", "lähihoitajakoulutus", "sairaanhoitaja ja kompetenssit". Englanninkieliset hakusanat olivat "nurse and eu competences" ja "nurse and European Union". Tiedonhaussa käytimme erilaisia tietokantoja ja etsineet aineistoa Masto-Finnan kautta. Olemme käyttäneet Medic, EBSCO ja google scholar -tietokantoja. Olimme myös yhteydessä Lahden ammattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksen vastuuopettajaan ja saimme uusimman opetussuunnitelman käyttöön heti sen valmistuttua.

Määrittelimme opinnäytetyöprosessin alussa sisäänotto- ja poissulkukriteerit, joiden perusteella valitsimme opinnäytetyössä käytettävät lähteet. Sisäänottokriteeriksi määrittelimme, että julkaisun täytyi käsitellä sosiaali- ja terveysalaa tai hoitotyötä. Poissulkukriteeriksi muodostui julkaisut, jotka koskivat yhteishakua ja oli julkaistu ennen vuotta 2016. Muulla tavoin rajasimme hakua siten, että lähteet ovat julkaistu

2006-2017 aikavälillä, ja niiden täytyi olla suomen- tai englanninkielisiä. Opinnäytetyöhömmme valikoitui myös yksi väitöskirja vuodelta 2004, koska väitöskirjaa koskeva tieto ei ole muuttunut. Kaikkia lähteitä tarkastelimme kriittisesti sekä reflektoimme jatkuvasti niiden luotettavuutta.

4.4 Toiminnallinen opinnäytetyö

Valitsimme opinnäytetyöksemme toiminnallisen opinnäytetyön. Toiminnallinen opinnäytetyö on yksi vaihtoehto ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle, toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy käytäntö ja toteutuksen raportointi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitellaan käytännön toiminnan järjestämistä ammatillisessa kentässä. Toiminnallisia opinnäytetöitä on erilaisia, ja alasta riippuen toiminta voi olla opastamista, ohjeistamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena oli ohjausmateriaali, jonka aiheena on sairaanhoitajakoulutus ja työ. Ohjausmateriaali on Power Point -dokumentti, joka sisältää valokuvia sekä tekstiä.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan käyttää tutkimuksellisuutta tuotoksen tukena. Tutkimuksellista otetta opinnäytetyössä lisää pohtiva ja kriittinen kirjoittaminen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä aineiston analysointi ei ole niin tarkasti määritelty, mutta se pitää kuvata selkeästi ja opinnäytetyön kannalta oleellisesti. (Lahtinen, Mustonen, Vuori 2016, 4-5.) Tässä opinnäytetyössä käytimme kyselyä ohjausmateriaalin suunnittelun tukena. (Liite 2) Täydensimme opinnäytetyön tietoperustaa ja ohjausmateriaalia kyselyssä nousseilla aiheilla. Teetätimme nimettömät kyselyn Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoille. Kysyimme vastaajien sukupuolta ja aikomusta lähteä opiskelemaan sairaanhoitajiksi. Lisäksi kysyimme avoimin kysymyksin muun muassa siitä, mitä opiskelijat haluaisivat tietää sairaanhoitajakoulutuksesta ja sairaanhoitajan työstä. Kyselyyn vastasi yhteensä 15 lähihoitajaopiskelijaa, joiden vastaukset analysoimme taulukon avulla. (Taulukko 3) Kyselyssä nousseet kiinnostuksen kohteet jaoinme neljän pääteeman alle: hakeminen,

koulutus, harjoittelu ja työ. Erityisesti lähihoitajaopiskelijoita kiinnosti koulutuksen rakenne ja harjoittelut sekä se, missä sairaanhoitaja voi työskennellä. Kyselyyn vastanneista kuusi opiskelijaa kertoivat hakevansa opiskelemaan sairaanhoitajaksi. Viisi vastanneista eivät olleet varmoja, aikovatko hakea opiskelemaan kyseistä alaa ja neljä tiesi, etteivät aio hakea sairaanhoitajakoulutukseen.

TAULUKKO 3. Kyselyn tulokset

Hakeminen	Koulutus	Harjoittelu	Työ
Pääsykokeet	Kesto	Lukumäärä	Palkka
Opiskelupaikkakunnat	Koulupäivät	Harjoittelupaikat	Työpaikat
	Etenemismahdollisuudet		Työllistyminen
	Rakenne		Vastuullisuus
	Oppimismenetelmät		Työtehtävät
	Osaamisen tunnustaminen		

4.5 Opinnäytetyön toimeksiantaja ja kohderyhmä

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Koulutuskeskus Salpaus. Vuonna 2001 perustettu Koulutuskeskus Salpaus järjestää sekä ammatillista koulutusta että lukiokoulutusta nuorille ja aikuisille Lahdessa, Asikkalassa, Heinolassa ja Orimattilassa. Lisäksi Koulutuskeskus Salpaus järjestää kehittämis-, koulutus-, ja asiantuntijapalveluja yrityksille ja yhteisöille.

(Perustiedot 2016.) Opinnäytetyön kohderyhmä on Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijat sekä heidän opinto-ohjaajansa.

5 POHDINTA

Syksyllä 2014 sairaanhoitajaksi päivätoteutukseen Lahden ammattikorkeakouluun haki 866 hakijaa, joista valituiksi tuli 69 hakijaa (AMKYH ammattikorkeakoulujen nuorten yhteishaku 2014). Tästä päätellen vuosittain suuri määrä hakijoita voisi hyödyntää opinnäytetyön tarjoamaa tietoa. Opinnäytetyön aihe on mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Opinnäytetyön näkökulmaksi valitsimme ammatillisen kasvun, koska ammatillinen kasvu alkaa ammatinvalinnasta ja on vahvasti läsnä uralla. Puhuttaessa ammatillisesta kasvusta hoitoalalla, nousee usein esiin noviisista asiantuntijaksi malli (Laakkonen 2004). Ammatillisesta kasvusta on myös muitakin teorioita, kuten ammatillisen kasvun alkaminen ammatinvalinnasta (Haavisto ym. 2013). Opinto-ohjaajien tapaamisessa tuli ilmi, että ohjaus jatko-opintoihin tapahtuu pääsääntöisesti ryhmissä ja käsittelee yhteishakua. Opinto-ohjaajat kutsuvat vuosittain ammattikorkeakoulun opiskelijatutoreita kertomaan sairaanhoitajakoulutuksesta heidän opiskelijoilleen. Ohjausmateriaali lisää opinto-ohjaajien työvälineitä lähihoitajaopiskelijoiden ohjaamiseen. Opinnäytetyöprosessin aikana olemme pohtineet, puhutaanko ammatillisesta kasvusta ja sen kaikista malleista tarpeeksi hoitoalalla. Opinnäytetyötä tehdessä olemme pohtineet ammatillisen kasvun merkitystä koulutuksen aikana, ja vaikuttaako ammatillisen kasvun varhainen pohtiminen alalla pysymiseen. Olemme pohtineet omaa ammatillista kasvuamme ja huomanneet kasvumme opinnäytetyöprosessin aikana ammatillisesti. Tämän hetkinen osaaminen ja osaamisen vaatimukset valmistumisen jälkeen ovat konkretisoituneet perehtyessämme Euroopan Unionin asettamiin sairaanhoitajan kompetensseihin. Sairaanhoitajan ja lähihoitajan työnkuvan ero on konkretisoitunut etenkin lähihoitajataustaiselle opinnäytetyöryhmän jäsenelle.

5.1 Opinnäytetyön arviointi

Onnistuimme tiedonhaussa ja kehityimme siinä opinnäytetyöprosessin aikana. Tietoa löytyi paljon, mutta ongelmia tuotti vieraskielisten lähteiden löytäminen aiheesta sairaanhoitajakoulutus Suomessa ja sairaanhoitajan työnkuva Suomessa. Opinnäytetyön aihe on muuttunut opinnäytetyöprosessin aikana, minkä takia opinnäytetyömme ei edennyt alkuperäisen aikataulun mukaisesti. Saimme vaikuttaa opinnäytetyön aiheeseen ja kyseenalaistimme opinnäytetyön aihetta useaan kertaan. Yhteisten tapaamisaikojen sopiminen opinnäytetyöryhmän välillä tuotti haasteita koulukiireiden ja muun arjen keskellä.

5.2 Ohjausmateriaalin arviointi

Opinnäytetyön ohjausmateriaalin arviointi tapahtui sähköisellä vapaamuotoisella palautteella, jota pyydettiin ohjausmateriaalin lähetyksen yhteydessä. Ohjausmateriaalin arvioitsijaksi valittiin opinto-ohjaajat, joille ohjausmateriaali tulee käyttöön. Palautetta ohjausmateriaalista tuli suoraan toimeksiantajalta, jonka koimme olevan ehdoton ohjausmateriaalin kehittämisen kannalta. Opinto-ohjaajat olivat sitä mieltä, että heidän näkökulmastaan ohjausmateriaali on erittäin hyvä ja kompakti paketti. He pitivät ohjausmateriaalia hyvin monipuolisena, mutta ei kuitenkaan liian pitkäväteisenä. Positiivista palautetta tuli ohjausmateriaalin sisällöstä ja erityisesti yrittäjyyden mainitsemisesta ohjausmateriaalissa.

5.3 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimus voi olla eettisesti hyväksyttävä ja luotettava, mikäli se on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu asianmukainen lähteiden käyttö ja lähteiden merkitseminen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittavat tutkimusluvut tulee hakea ja tutkimuksen tulokset tulee julkaista vääristelemättä niitä. (Tutkimuseettinen lautakunta 2012.) Haimme opinnäytetyötämme varten tutkimuslupaa (Liite 1) Koulutuskeskus

Salpaukselta sekä teimme toimeksiantosopimuksen Koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

Kyselyn tulokset on julkaistu vääristelemättä tuloksia. Kyselylomakkeet on säilytetty asianmukaisesti ja ne ovat olleet saatavilla vain opinnäytetyön ryhmän jäsenille. Kyselylomakkeet on hävitetty vastausten analysoinnin jälkeen. Kyselyyn valitut kysymykset ovat tarkkaan mietittyjä, ja kyselyä tehdessä hyvä tutkimuskäytäntö on ollut vahvasti mukana. Tutkimusta tehdessä tulee pohtia tutkimus aineiston keruumenetelmää ja sitä, saadaanko menetelmällä tavoiteltu tieto. (Saarnanen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Kysyimme vain niitä asioita, jotka ovat opinnäytetyön kannalta oleellisia. Kyselyssä selvitimme vastaajan halukkuutta hakeutua sairaanhoitajakoulukseen, ja kysymyksen tarkoituksena oli myös selvittää, kuinka moni voisi hyödyntää opinnäytetyön tuotosta. Lähetimme kyselyn 31:lle lähihoitajaopiskelijalle ja saimme takaisin 15 kyselyä täytettynä. Suunnittelimme tekevämme pientä tilastoa vastauksista, mutta otanta jäi oletettua pienemmäksi ja analysoimme kyselyä eri tavalla, jolloin keskityimme enemmän kyselyn avoimiin kysymyksiin. Päädyimme avoimiin kysymyksiin, koska halusimme saada mahdollisimman aitoja vastauksia. Avoimien kysymysten yhteydessä oli apusanoja, joiden tarkoituksena oli helpottaa kysymysten ymmärtämistä ja niihin vastaamista. Pohdimme apusanojen vaikutusta kyselyn vastauksiin ja koimme niistä olevan enemmän hyötyä kuin haittaa.

Opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat tarkasti valittuja ja opinnäytetyössä on pyritty käyttämään mahdollisimman uutta tietoa. Lähdeviittaukset on merkitty tekstiin ja lähdeluettelo on koottu asianmukaisesti opinnäytetyöhön. Opinnäytetyössämme on käytetty Laakkosen väitöskirjaa vuodelta 2004, aiheesta hoitohenkilöstön ammatillinen kasvu hoitokulttuurissa. Päädyimme ottamaan tämän lähteen opinnäytetyöhömmme, koska tieto ei ole muuttunut ja ammatillisen kasvun teoriaa on peilattu hoitotyöhön.

5.4 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat

Jatkossa voitaisiin kehittää ammattikorkeakoulujen internetsivuille kaikille hakijoille ja koulutuksesta kiinnostuneille yleisesti saatava ohjausmateriaali, joka kertoo sairaanhoitajakoulutuksesta ja sairaanhoitajan työstä. Lisäksi voitaisiin järjestää kaikille hakijoille ja koulutuksesta kiinnostuneille avoimien ovien päiviä, jossa koulutukseen ja ammattiin tutustutaan. Näillä keinoilla ammatillisen kasvun ensimmäistä vaihetta eli ammatinvalintaa voitaisiin tukea enemmän myös koulun puolesta.

6 LÄHTEET

AMKYH ammattikorkeakoulujen nuorten yhteishaku. 2014. Opintopolku. [viitattu 11.3.2017]. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/wp/wp-content/uploads/2014/08/Alimmat-pisterajat-s2014-AMK.pdf>

Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuositus 2017. 2016. Arene [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: http://www.arene.fi/sites/default/files/PDF/2016/amk_2017_valintaperustesuositus_020516.pdf

Ammattikorkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet. 2016. Opetushallinnon tilastopalvelu. [Viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Haku-%20ja%20valintatiedot%20-%20korkeakoulu%20-%20amk%20-%20ammattikorkeakoulu.xlsb

Ammattikorkeakouluopintojen rakenne. 2016. Opintopolku. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ammattikorkeakouluopintojen-rakenne/>

Auvinen, P., Heikkilä, J., Ilola, H., Kallioinen, O., Luopajarvi, T., Raij, K. & Roslöf, J. 2010. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehysten (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. 2010. [viitattu 4.2.2017]. Saatavissa: http://web.novia.fi/sbok2014/files/kompetenser/Allmanna_kompetenser.pdf

Becker, E., Hahtela, N. & Ranta, I. 2015. Hoitotyön vuosikirja 2015, kollegiaalisuus hoitotyössä. Helsinki: Fioca Oy.

Eloranta, T. & Virkki, S. 2012. Sairaanhoidajan tulevaisuuden taitoprofiili. Pro gradu –tutkielma. [Viitattu 2.4.2017]. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/83557/gradu05902.pdf?sequence=1>

Haavisto, H., Kallio, J., Laakso, S., Mytkäniemi, M. & Tapanimäki, V. 2013. Nuorten ammatillisen kasvun tarkastelua. [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa: <https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/65226/NUORTEN%20AMMATILLISEN%20KASVUN%20TARKASTELO.pdf?sequence=1>

Hakujärjestelmä. 2016. Arene. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <http://www.arene.fi/fi/ammattikorkeakoulut/koulutus-ja-tutkinnot/hakujarjestelma>

Joronen, K., Rankin, S. & Åsted-Kurki, P. 2008. School-based drama interventions in health promotion for children and adolescents: systematic review. *Journal of Advanced Nursing* 63.

Kajander- Unkuri, S. 2015 Nurse competence of graduating nursing students. Turun yliopisto. [viitattu: 10.1.2017]. Saatavissa: <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/103403/AnnalesD1158Kajander-Unkuri.pdf?sequence=2>

Käypä hoito. 2017. Käypä hoito. [viitattu 11.4.2017]. saatavissa: <http://www.kaypahoito.fi/web/kh/kaypa-hoito>

Laakkonen, A. 2004. Hoitohenkilöstön ammatillinen kasvu hoitokulttuurissa. Akateeminen väitöskirja. [viitattu: 6.10.2016]. Saatavissa: <http://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/67361/951-44-5923-7.pdf?sequence=1>

Lahtinen, P., Mustonen, M. & Vuori, A. 2016. Sosiaali-ja terveysala AMK-opinnäytetyöprosessi: Käsikirja. Lahden ammattikorkeakoulu [viitattu 29.1.2017]. Saatavissa: <https://lamkfi.sharepoint.com/sites/intranet/Documents/ST%20AMK%20k%C3%A4sikirja%20toukokuu%202016.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2017. Sairaanhoidaja (AMK), päivätoteutus, kevään 2017 yhteishaussa. Sairaanhoidajakoulutus. [Viitattu 30.1.2017]. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/hakijalle/amk-tutkinnot/Sivut/tuote.aspx?pid=1307>

Lehtinen, A. 2014. Sairaanhoidajayrittäjien kokemukset hoivayrittäjänä tarvittavista valmiuksista. Hoitotieteen pro gradu –tutkielma. [Viitattu 30.1.2017]. Saatavissa:

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95806/GRADU-1403603154.pdf?sequence=1>

Mustajoki, M., Alila, A., Matilainen, E., Pellikka, M. & Rasimus, M. 2013. Sairaanhoidajan käsikirja. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Näyttöön perustuva toiminta. 2017. Hoitotyön tutkimussäätiö. [viitattu 11.4.2017]. Saatavissa: <http://www.hotus.fi/hotus-fi/nayttoon-perustuva-toiminta>

Opetussuunnitelma, 180 osp sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto. 2015. Koulutuskeskus Salpaus. [viitattu 30.5.2016]. Saatavissa: <http://www.salpaus.fi/esittely/opetussuunnitelmat/Documents/ops-sote-1-8-2015.pdf>

Opiskele sairaanhoidajaksi. 2016. Sairaanhoidajat. [viitattu 29.11.2016]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/koosteet/opiskele-sairaanhoidajaksi/>

Opiskelu sairaanhoidajaksi. 2014. Sairaanhoidajat. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/artikkeli/opiskelu-sairaanhoidajaksi/>

Perustiedot. 2016. Salpaus. [viitattu 29.5.2016]. Saatavissa: <http://www.salpaus.fi/esittely/perustiedot/Sivut/default.aspx>

Rosenberg, P., Silvennoinen, M., Mattila, M., Jokela, J. & Ranta, I. 2013. Simulaatio-oppiminen terveydenhuollossa. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Saarnanen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - menetelmäopetuksen tietovaranto. [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [viitattu 11.4.2017]. Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/metelmaopetus/kvali/L3_1_2.html

Saaranen, T., Koivula, M., Ruotsalainen, H., Wärnå-Furu, C. & Salminen, L. 2016. Terveystieteiden opettajan käsikirja. Helsinki: Tietosanoma.

Sairaanhoitajakoulutus 17S. 2017. Lahden ammattikorkeakoulu.

Sairaanhoitajaliiton APN-asiantuntijatyöryhmä. 2017. Sairaanhoitajien uudet työnkuvat – laatua tulevaisuuden sote-palveluihin. [Viitattu 7.2.2017]. Saatavissa: <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2016/04/Laajavastuinen-sairaanhoitaja-muuttaa-sote-palveluita.pdf>

Sairaanhoitajaliitto. 2006. Sairaanhoitaja yrittäjänä. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, pk/yo. 2016. Salpaus. [viitattu: 30.5.2016]. Saatavissa: <http://www.salpaus.fi/sosiaali-ja-terveysala/nuorten-koulutus/sivut/tuote.aspx?pid=2142>

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, Lähihoitaja. 2014. Opetushallitus. [viitattu 30.5.2016]. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/162460_sosiaali_ja_terveysalan_pt_01082015.pdf

Suomenkieliset JBI-suositukset. 2017. Hoitotyön tutkimussäätiö. [Viitattu 25.4.2017]. Saatavissa: <http://www.hotus.fi/jbi-fi/suomenkieliset-jbi-suositukset>

Säätiön tarkoitus ja perustehtävä. 2017. Hoitotyön tutkimussäätiö. [Viitattu 25.4.2017]. Saatavissa: <http://www.hotus.fi/hotus-fi/saation-tarkoitus-ja-perustehtava>

Tutkimuseettinen lautakunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. [viitattu 11.3.2017]. Saatavissa: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tutkintosääntö. 2013. Lahden ammattikorkeakoulu.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Wallin, A. 2007. Teoreettisia näkökulmia ammatilliseen kasvuun. [viitattu: 13.2.2017]. Saatavissa:

http://www.avalable.com/tiedostot/20070424_TEOREETTISIA_N_K_KULMIA_AMMATILLISEEN_KASVUUN.pdf

7 LIITTEET

LIITE 1: TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

1. Yhteyshenkilö	Nimi: Anneli Mäkinen, Jenna Ellonen & Sonja Varttinen Organisaatio: Lahden ammattikorkeakoulu Puhelin: 040 4155955 (Anneli Mäkinen) Sähköposti: anneli.makinen@student.lamk.fi
2. Tutkimuksen tarkoitus <i>Mihin tarkoitukseen ja mitä tietoa kerätään, missä julkaistaan</i>	Opinnäytetyö, aiheena on tehdä työväline, mikä helpottaa opinto-ohjaajia opiskelijoiden ohjaamisessa jatko-opintoihin, erityisesti oppilaita, kenen tarkoitus olisi hakeutua sairaanhoitajakoulutukseen. Alkuun tehdään kyselylomake, minkä avulla selvitämme, mitä tietoa lähihoitajaopiskelijat toivoisivat saavansa sairaanhoitajakoulutuksesta. Vastauksien avulla kokoamme tietoperustan opinnäytetyöhömmä. Kokoamme aiheesta info-paketin/työvälineen, minkä esittelemme lähihoitajaopiskelijoille. Infon jälkeen järjestämme uuden kyselyn, ovatko opiskelijat hyötynet opinnäytetyöstämme, ja näiden tulosten avulla arvioimme opinnäytetyötämme. Julkaistaan opinnäytetyönä www.theseus.fi sivustolla.
3. Menetelmä/väline <i>esim. SurveyPal-kysely, haastattelu</i>	Kyselylomake
4. Aikataulu <i>esim. valmis arvioitu pvm</i>	Lomakkeisto: 23.10 Vastaajien/haastateltavien määrittely: 31.10.2016 Kyselyn/haastattelun toteutus: joulukuu 2016 Raportointi: helmikuu 2017
5. Laajuus <i>esim. montako kysymystä ja minkä tyyppisiä</i>	Kyselyt tehdään nimettöminä. Ensimmäisessä kyselyssä kysytään avoimina kysymyksinä, minkälaista tietoa he toivoisivat saavansa jatko-opintoihin hakeutumisesta ja erityisesti sairaanhoitaja koulutuksessa. Toisessa kyselyssä kysymme oppilailta, monivalinta kysymyksin, ovatko he hyötynet opinnäytetyöstämme.
6. Kohderyhmä <i>Kohderyhmän määrittely: koko Salpauksen henkilöstö / opiskelijat, tietyn yksikön henkilöstö / opiskelijat, tiimi tai muu rajattu ryhmä. Kohderyhmän koko ja mahdollisen otannan kuvaus.</i>	Lähihoitajaopiskelijat, sairaanhoito ja huolenpitoon suuntautuneet. Ryhmä SOTESA3AVI koko 31 henkilöä. Otanta on noin 10 henkilöä.
7. Arkistointi <i>Aineiston suojaus ja säilytystapa</i>	Aineisto on vain opinnäytetyön tekijöiden saatavilla, säilössä lukitussa tilassa. Opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen aineisto tuhoetaan.
8. Sisäiset kyselyt/haastattelut <i>Resurssitarve, kuka tekee</i>	Tarkoitus: Opinnäytetyön tekijät (Anneli Mäkinen, Jenna Ellonen & Sonja Varttinen) Lomakkeet: Opinnäytetyön tekijät Vastaajalistat/haastateltavat henkilöt tai ryhmät: Opinnäytetyön tekijät

	Raportti: Opinnäytetyön tekijät
--	---------------------------------

Paikka *Lahdessa*

Päiväys

3.10.-16

Anneli Mäkinen ANNELI MÄKINEN
Jenna Ellonen JENNA ELLONEN
Sari Vartiainen SARI VARTTINEN

Allekirjoitus ja
nimenselvennös

Noudatan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja (http://www.tenk.fi/hyva_tieteellinen_kaytanto/Hyva_Tieteellinen_FIN.pdf).

Tutkimuksen tulos/raportti toimitetaan Salpaukselle tiedoksi tutkimuksen toteutuksen jälkeen.

Tutkimuksesta/kyselystä tiedottaminen: myönnetystä tutkimusluvasta lähetetään kopio Henkilöstöpalveluihin henkilöstösuunnittelija Erika Penttilälle.

Tutkimusluvan hyväksyy Salpaustasoa koskevan tutkimuksen toteuttamisen osalta rehtori. Tutkimuksen koskiessa tiettyä alaa tai yksikköä, on hyväksyjä opetusalaohjaaja/opiskelijapalvelujohtaja.

LIITE 2: KYSELY

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Lahden ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyön liittyen sairaanhoitajakoulutukseen. Tarkoituksena on tehdä ohjausmateriaali, joka käsittelee sairaanhoitajan koulutusta ja työtä. Opinnäytetyömme tulee Koulutuskeskus Salpauksen opinto-ohjaajien käyttöön. Kokoamme opinnäytetyön sisällön teidän vastausten perusteella.

Ympyröi vastausvaihtoehdot

Sukupuoli

1. Nainen

2. Mies

Aiotko hakea sairaanhoitajakoulutukseen?

1. Kyllä

2. En

3. En osaa sanoa

Vastaa seuraaviin kysymyksiin omin sanoin

Mitä haluat tietää sairaanhoitajakoulutuksesta? (Hakeminen, opintopolku, harjottelumahdollisuudet, oppimismenetelmät yms.)

Mitä haluat tietää sairaanhoitajan työstä? (työllistyminen, työpaikat, työtehtävät, etenemismahdollisuudet yms.)

Kiitos vastauksestanne!

LIITE 3: OHJAUSMATERIAALI

Sairaanhoitajakoulutus ja sairaanhoitajan työ Suomessa

Tekijät Jenna Ellonen, Anneli Mäkinen ja Sonja Varttinen

*Save one life you're a hero.
Save 100 lives you're a **nurse**.*

-Anonymous

Ohjausmateriaali

- Tämä ohjausmateriaali sisältää tietoa sairaanhoitajakoulutuksesta ja sairaanhoitajan työstä Suomessa.
- Ohjausmateriaalin sisältö on koottu Koulutuskeskus Salpauksen lähihoitajaopiskelijoille teetetyyn kyselyn vastausten mukaan.
- Ohjausmateriaalin tarkoituksena on tukea ammatillisen kasvun ensimmäistä vaihetta; ammatinvalintaa.

Ammatillisen kasvun merkitys hoitotyössä

- Ammatillinen kasvu alkaa ammatinvalinnasta, jonka jälkeen tapahtuu ammattiin kasvaminen ja ammatissa kehittyminen.
- Hoitoalalla ammatillinen kasvu kestää läpi elämän. Ammatillinen kasvu on opiskelijan/työntekijän taitojen, tietojen ja voimavarojen laajentamista, sekä syventämistä.

Hakeminen sairaanhoidajakoulutukseen

- Suomessa sairaanhoitajaksi voi opiskella 22 eri ammattikorkeakoulussa.
- Sairaanhoidajatutkinnon pohjakoulutuksena edellytetään toisen asteen tutkintoa esimerkiksi lähihoitaja- tai ylioppilastutkintoa.

Hakeminen suomen- ja ruotsinkieliseen sairaanhoitajakoulutukseen

- Suomen- ja ruotsinkieliseen sairaanhoitajakoulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa.
- Kaikki suomenkieliseen ja ruotsinkieliseen toteutukseen hakeutuvat osallistuvat esivalintakokeeseen, jonka perusteella osa hakijoista kutsutaan varsinaiseen valintakokeeseen.
- Opiskelijavalinta tehdään joko ylioppilaskokeessa ja varsinaisessa valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella.

Hakeminen vieraskieliseen sairaanhoitajakoulutukseen

- Vieraskieliseen sairaanhoitajakoulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa.
- Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen.
- Varsinainen opiskelija valinta tehdään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella.

Tästä pääset opintopolun sivuille

Jatko-opinto mahdollisuudet

- Sairaanhoidajan tutkinnon jälkeen on mahdollisuus jatkaa opiskelua ja suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai terveystieteiden kandidaatin tai maisterin tutkinto.

Sairaanhoitajakoulutus

Sairaanhoitajakoulutuksen rakenne

- Sairaanhoitajakoulutus on 210 opintopisteen kokonaisuus ja kestää 3,5 vuotta.
- Sairaanhoitajakoulutus koostuu perusopinnoista, ammattiopinnoista, harjoitteluista, opinnäytetyöstä ja vapaasti valittavista opinnoista.
 - Perusopinnot antavat opiskelijalle yleiskuvan ammatin asemasta ja merkityksestä yhteiskunnassa, työelämässä sekä kansainvälisesti. Perusopintojen tarkoituksena on perehdyttää opiskelija sairaanhoitajan teorettisiin perusteisiin, viestintään ja sisältää kieliopinnot.

- Ammattiopintojen tavoitteena on perehdyttää opiskelija sairaanhoitajan työhön siten, että opiskelija kykenee työskentelemään sairaanhoitajana asiantuntijatehtävissä ja yrittäjänä. Lisäksi ammattiopinnot antavat opiskelijalle taitoja työyhteisön kehittämiseen.
- Harjoittelut perehdyttävät opiskelijan sairaanhoitajan käytännön työtehtäviin ja tavoitteena on opitun tiedon ja taidon soveltaminen.
- Opinnäytetyössä opiskelija kehittää ja osoittaa valmiutensa tietojen ja taitojen soveltamiseen sairaanhoitajana.
- Vapaasti valittavat opinnot ovat korkeakoulutasoisia opintoja, joita opiskelija voi valita, mistä tahansa suomalaisesta tai ulkomaalaisesta ammattikorkeakoulusta.

Sairanhoitajakoulutuksen rakenne

- EU-direktiivien mukaiset kompetenssit ohjaavat sairaanhoitajakoulutuksen rakennetta ja sisältöä.
 - Yhtenäisellä koulutuksella pyritään helpottamaan hoitohenkilökunnan liikkumista Euroopassa.
 - Osaamisalueet ovat oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen.
- Sairanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmat vaihtelevat Suomen ammattikorkeakouluissa. Opintosuunnitelmiin voi tutustua ammattikorkeakoulujen internetsivuilla.
 - [Lahden ammattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelma](#)

Opintojen hyväksiluku

- Opiskelijalla on mahdollisuus hakea hyväksilukua opintoihinsa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisella ja tunnustamisella. Aiemmin suoritettut opinnot tai muuten hankittu osaaminen, joka vastaa opiskelijan opetussuunnitelmaan kuuluvia opintojaksoja tai niiden osia, voidaan hyväksyä osaksi tutkintoa. Työssä opittu tai muuten hankittu osaaminen näytetään tai osoitetaan luotettavalla tavalla, esimerkiksi näytöllä.

Oppiminen sairaanhoitajakoulutuksessa

- Terveysalalla käytetään erilaisia oppimismenetelmiä ja pyritään ottamaan huomioon erilaiset oppijat.
- Tieto- ja viestintätekniikka
 - Virtuaaliset oppimisympäristöt lisääntyvät opetuksessa koko ajan. Virtuaalisissa oppimisympäristöissä voi oppia riskialttiita menettelytapoja, kuten aseptiikkaa ja lääkehoitoa, sekä harjoitella vuorovaikutusta.
- Draamatyöskentely
 - Draamatyöskentely perustuu improvisaatioon ja siinä pyritään rakentamaan vuorovaikutukseen, iloiseen mokaamiseen, suunnittelusta luopumiseen, toisen ehdotuksen hyväksymiseen, sekä hetkessä toimimiseen. Kaikki nämä taidot ovat tärkeitä hoitotyössä.

- **Simulaatio-oppiminen**

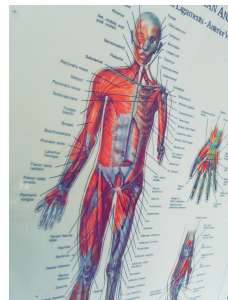
- Simulaatiot jäljittelevät ongelmallisia olosuhteita, joissa opiskelijan on tarkoitus toimia todellisen tilanteen mukaisesti. Simulaatiot mahdollistavat turvallisen oppimisen, tilanteissa joita on vaikea harjoitella todellisessa hoitotilanteessa.
- Perinteisempää simulaatio opetusta on taitopajaopetus. Taitopajaopetuksessa keskitytään yksittäisien taitojen opettamiseen, kuten kanylointiin ja elinten toimintaan anatomisten mallien avulla.

- **Ongelmaperustainen oppiminen**

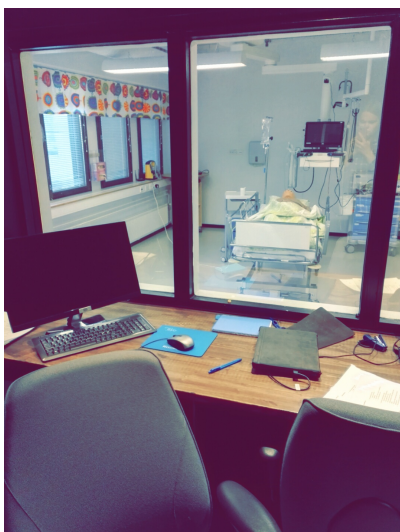
- Ongelmaperustaisessa oppimisessä lähtökohtana on opiskelijan aktiivisuus ja vastuu omasta oppimisesta.
- Ongelmaperustainen oppiminen alkaa kliinisestä ongelmatilanteesta, jota lähdetään analysoimaan ja ratkaisemaan käyttäen näyttöön perustuvaa tietoa

- **Yhteistoiminnallinen oppiminen**

- Yhteistoiminnallinen oppiminen perustuu opiskelijoista koostuvan ryhmän väliseen keskusteluun, reflektointiin ja oman tiedon jakamiseen. Yhteistoiminnallinen oppiminen on työelämään siirtymisen kannalta edistävää oppimismenetelmä.

Simulaatio -tilat

Sairaanhoidajan työnkuva Suomessa

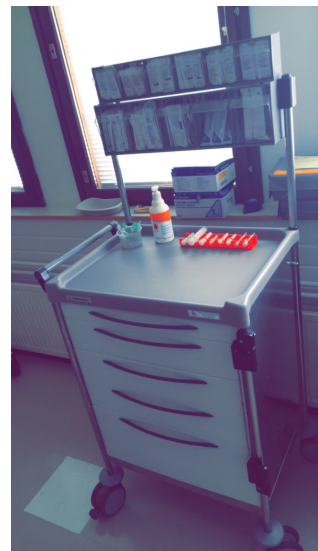

- Sairaanhoidajan työ on laaja-alaista ja vastuullista. Tehtäviin kuuluu kansanterveyden edistäminen ja sen ylläpitäminen.
 - Työssä sairaanhoitaja voi hoitaa yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä, jotka ovat eri elämäntilanteissa.
-
- Sairaanhoitaja voi työskennellä julkisella sektorilla, jolloin työpaikkoja ovat esimerkiksi terveyskeskus ja sairaala.
 - Yksityinen sektori tarjoaa myös monipuoliset työpaikat, joita ovat esimerkiksi työterveys- ja terveydenhuoltopalvelut, kuntoutus-, liikunta- ja hyvinvointikeskukset.
 - Sekä yksityisellä että julkisella puolella on mahdollista työskennellä muun muassa kotihoidossa sekä palvelutaloissa.
 - Työskentely myös erilaisissa yhdistyksissä, vammaisjärjestöissä ja säätiöissä on mahdollista.

- Sairaanhoidajana voi ryhtyä yrittäjäksi, mikä onkin yleistynyt Suomessa.
- Yrittäjyydestä on muovautunut todellinen vaihtoehto sairaanhoidajan uralle sekä myös sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle.
- Yleisimpiä sairaanhoidajana perustettuja yrityksiä ovat erilaiset hoivayritykset, joita ovat ikääntyneiden kotipalvelut ja palveluasuminen, vammaisten ihmisten kotipalvelut, lasten päivähoito sekä lasten ja nuorten laitospalvelut ja perhehoito.
- Hoivayritykset ovat useimmiten pienyrityksiä ja naisjohtoisia.

- Sairaanhoitajan työ on muuttumassa SOTE:n uudistuksen myötä yhä itsenäisemmäksi ja vastuu potilaiden omahoidon tukemisesta sekä ylläpitämisestä on siirtymässä vahvemmin sairaanhoitajan työnkuvaan.
- Sairaanhoitajien työnkuvaa tulee kehittää ja muuttaa tulevaisuutta ajatellen, jotta koko väestöllä on mahdollisuus saada laadukasta ja kustannustehokasta palvelua.
- Teknologiaosaaminen lisääntyy sairaanhoitajan työssä jatkuvasti ja muuttaa perinteistä hoitotyötä.

Lähteet

- Ammattikorkeakoulujen valintaperustusosuus 2017. 2016. Arene [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: http://www.arene.fi/sites/default/files/PDF/2016/amk_2017_valintaperustusosuus_020516.pdf
- Ammattikorkeakouluopintojen rakenne. 2016. Opintopolku. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ammattikorkeakouluopintojen-rakenne/>
- Auvinen, P., Heikkilä, J., Iloja, H., Kallioinen, O., Luopajarvi, T., Raji, K. & Roslöf, J. 2010. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehysten (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. 2010. [viitattu 4.2.2017]. Saatavissa: http://web.novia.fi/sbok2014/files/kompetenser/Allmanna_kompetenser.pdf
- Eloranta, T. & Virkki, S. 2012. Sairaanhoidajan tulevaisuuden taitoprofiili. Pro gradu –tutkielma. [Viitattu 2.4.2017]. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/83557/gradu05902.pdf?sequence=1>
- Haavisto, H., Kallio, J., Laakso, S., Mytkäniemi, M. & Tapanimäki, V. 2013. Nuorten ammatillisen kasvun tarkastelu. [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa: <https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/65226/NUORTEN%20AMMATTILISEN%20KASVUN%20TARKASTELUA.pdf?sequence=1>
- Hakujärjestelmä. 2016. Arene. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <http://www.arene.fi/ammattikorkeakoulu/koulutus-ja-tutkinnot/hakujarjestelma>
- Markkinointi materiaalit. 2016. Oppijan verkkopalvelut –hanke. [viitattu 15.4.2017]. Saatavissa: <http://www.oph.fi/oppijanpalvelut/kayttoonotto/markkinointimateriaalit>
- Mustajoki, M., Ahla, A., Matilainen, E., Pellikka, M. & Rasimus, M. 2013. Sairaanhoidajan käsikirja. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Laakkonen, A. 2004. Hoitohenkilöstön ammatillinen kasvu hoitokulttuurissa. Akateeminen väitöskirja. [viitattu: 6.10.2016]. Saatavissa: <http://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/67361/951-44-5923-7.pdf?sequence=1>
- LAMK, Lahden ammattikorkeakoulu. 2017. Sairaanhoidaja (AMK), päivätoteutus, kevään 2017 yhteishaussa. Sairaanhoidajakoulutus. [Viitattu 30.1.2017]. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/hakijalle/amk-tutkinnot/Sivut/tuote.aspx?nid=1307>
- Lehtinen, A. 2014. Sairaanhoidajayrittäjien kokemukset hoivayrittäjänä tarvittavista valmiuksista. Hoitotieteen pro gradu –tutkielma. [Viitattu 30.1.2017]. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95806/GRADU-1403603154.pdf?sequence=1>
- Opiskele sairaanhoitajaksi. 2016. Sairaanhoidajat. [viitattu 29.11.2016]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/koosteet/opiskele-sairaanhoidajaksi>
- Opiskelu sairaanhoitajaksi. 2014. Sairaanhoidajat. [viitattu 27.5.2016]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/artikkeli/opiskelu-sairaanhoidajaksi/>
- Rosenberg, P., Silvennoinen, M., Mattila, M., Jokela, J. & Ranta, I. 2013. Simulaatio-oppiminen terveydenhuollossa. Keuruu: Otavan kirjapaino
- Saarinen, T., Koivula, M., Ruotsalainen, H., Wärnå-Furu, C. & Salminen, L. 2016. Terveystieteen opettajan käsikirja. Helsinki: Tietosanoma
- Sairaanhoidajaliiton APN-asiantuntijaryhmä. 2017. Sairaanhoidajan uudet työnkuvat – laatua tulevaisuuden sote-palveluihin. [Viitattu 7.2.2017]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/wp-content/uploads/2016/04/Laajavastuinen-sairaanhoidaja-muuttua-sote-palveluihin.pdf>
- Sairaanhoidajaliitto. 2006. Sairaanhoidaja yrittäjänä. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Sairaanhoidajatutkinnot. 2014. Sairaanhoidajat. [viitattu 26.5.2016]. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/artikkeli/sairaanhoidajatutkinnot/>
- Tutkintosäntö. 2013. Lahden ammattikorkeakoulu.